

HORNUGGLA

Foto: Jens Morin

Hornugglan känns lättast igen på det rödbruna ansiktet och de röda ögonen

Slättdungarnas uggla

Hornugglan är liksom många andra ugglor huvudsakligen aktiv nattetid men kan ibland ses jaga över åker och äng i gryning och skymning. Dräkten är beigefärgat brun och ögonen röda. Flykten är dansande lätt med djupa vingslag och hornugglans ljusa vingundersidor framträder då tydligt.

Namnet hornuggla kommer av att den har två stycken tofsar på huvudet som ser ut som öron. Det är i själva verket bara fjädrar, öronen sitter istället nära ögonen. När hornugglan blir oroad, t.ex. om man kommer för nära boet, faller den upp tofsarna och påminner då om en liten berguv.

Boet läggs i ett träd i en dunge eller i ett skogsbryn nära jaktmarken. Gamla skat- eller kråkbon används gärna. När ungarna lämnar boet sitter de spridda i dungen och låter nattetid med ett karaktäristiskt pipande läte.

Sorkspecialist

Hornugglan är med sin mycket goda hörsel specialiserad på att fånga sorkar. Förekomsten av sork varierar mycket mellan år och hornugglan inleder häckning bara när det är god tillgång på sork.

De flesta hornugglor flyttar söderöver under vintern för att komma till snöfria områden. En del stannar i sydligaste Sverige och kan ibland samlas i flockar om flera tiotal i städernas parker.

Hot mot hornugglan

Allt som minskar mängden eller försämrar födosökmiljöerna i mellan- och slättbygd är ett hot mot hornugglan. Exempel är dränering av eller plantering på fuktig åkermark, minskad betesdrift i slättbygd samt minskad vallodling.

Hur går det för hornugglan i Sverige

Hornugglan trivs inte i slutna skog och häckar gärna i anslutning till odlad mark. Under goda gnagarår är den ganska vanlig i större delen av landet utom Norrbottens läns lappmarker. Det är svårt att uppskatta antalet hornugglor eftersom det begränsas av stränga och snörika vintrar. Det verkar som om antalet hornugglor i hela landet har stabiliserats efter en minskning under senare delen av 1900-talet. I Skåne visar jämförelser av inventeringar utförda under 1980- och 2000-talet att antalet hornugglor och den geografiska spridningen har ökat.

Text: Petter Haldén

Beståndstrend i Sverige för hornuggla

X=år och Y=relativt tal där 2010 är 1.

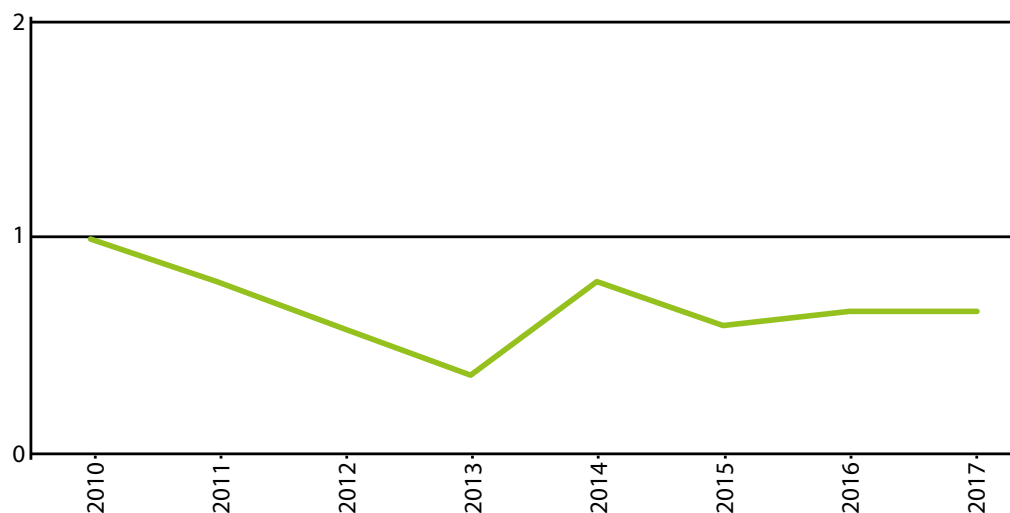

Foto: Petter Haldén

Åkernära dungar i jordbruksbygd är omtyckta boplatser för hornugglan.

DU KAN HJÄLPA HORNUGGLAN

Hornugglan gynnas av permanenta gräsmarker och trädor i odlingslandskapet, gärna med fuktiga områden.

Boplatser

- Var rädd om boträd i dungar eller skogspartier i närheten av öppen mark som är främsta boplatserna.

Föda

- Se till att ha öppna diken, skyddszoner, åkerbeten, våtmarker och stubbträdor som är bra försöksmiljöer